

Rapport annwali tal-ERM għal 2013: Monitoraġġ u manigġar tal-istrutturar fis-seklu 21

Sommarju eżekuttiv

Daħla

Ir-rapport annwali għall-2013 tal-Osservatorju għar-Ristrutturar Ewropew (ERM) iħares lura tul għaxar snin ta' kejl tal-impatt ta' attività ta' ristrutturatur ta' skala kbira fl-Ewropa. Jiġbor fil-qosor it-tendenzi ta' ristrutturatur imsejsa fuq database ta' ristrutturatur li tinkludi dettalji ta' aktar minn 16,000 ġrajja ta' ristrutturatur ta' skala kbira – kull waħda ġeneralment tinvolvi mill-anqas 100 post tax-xogħol mitlufa jew miksuba. B'mod partikolari r-rapport jikkonċentra billi jqabbel l-attività fil-perjodu ta' qabel il-kriżi (2003–2008) mal-perjodu ta' wara l-kriżi (2008–2013) biex jidentifika l-bidliet fil-prattiki differenti ta' ristrutturatur li kien hemm u biex juri liema setturi ntlaw b'mod disproporzjonat, f'dak li għandu x'jaqsam mal-impjegji, mir-riċessjoni globali. Ir-rapport jinkludi wkoll valutazzjoni kritika tal-attivitàjiet kollha tal-ERM, inklużi ż-żewġ databases aktar ġodda li jħarsu lejn il-politika: strumenti ta' sostenn pubbliku u leġiżlazzjoni dwar ristrutturatur. Fl-aħħar nett ir-rapport jikkonċentra fuq il-fenomenu tad-delokalizzazzjoni barra l-pajjiż (offshoring), billi jiddeskrivi l-waqqgħa tal-attività ta' delokalizzazzjoni barra l-pajjiż minn ditti Ewropej sa mill-bidu tal-kriżi.

Kuntest ta' politika

F'Jannar 2013 il-Parlament Ewropew approva rapport li kien iheġġeġ lill-Kummissjoni Ewropea biex tipproponi liġi dwar il-kontroll tal-bidla u r-istrutturar. Ir-rapport, miktub minn Alejandro Cercas MEP, kien jinkludi rakkomandazzjonijiet dwar li l-ħaddiema jkunu informati u kkonsultati, kif ukoll dwar l-antiċipazzjoni u l-immaniġjar tar-istrutturar. Il-Kummissjoni Ewropea minn dak iż-żmien 'l hawn indikat il-pjanijiet tagħha għal 'Qafas ta' kwalità għar-istrutturar u l-antiċipazzjoni tal-bidla', li kienu jqiegħdu fi kwadru l-leġiżlazzjoni u l-inizjattivi attwali tal-UE f'dan il-qasam u jipprezentaw l-aħjar Prattiki biex dawn ikunu implimentati mill-partijiet interessati kollha.

Bħala parti mill-istrateġija Ewropa 2020, il-Kummissjoni Ewropea ġeddet l-impenn tagħha li taħdem biex:

tippromwovi r-istrutturar ta' setturi f'diffikultà għal attivitàjiet li jħarsu 'l quddiem, inkluż permezz ta' tqassim mill-ġdid malajr ta' ħiliet għal setturi u swieq ta' tkabbir kbir li kienu qed jiżviluppaw.

Il-Kummissjoni ziedet tgħid li l-Istati Membri kien jeħtiġilhom li:

jaħdmu mill-qrib mal-partijiet interessati f'setturi differenti ... biex jidentifikaw fejn l-affarijiet kienu qed jinħonqu u jiżviluppaw analiżi maqsuma dwar kif iżommu bażi industrijali u ta' tagħrif b'saħħitha.

Sejbiet ewlenin

- L-użu estensiv dokumentat tad-database tal-ġrajjet ta' ristrutturatur minn dawk li jfasslu l-politika u riċerkaturi jixhed il-valur tagħha bħala sors uniku ta' dejta transnazzjonali dwar l-impatt ta' ristrutturatur ta' skala kbira fuq l-impjegji tul l-aħħar għaxar snin.
- Bħalissa hemm sitt miljun Ewropew anqas fl-impjeg mill-impjeg tal-kriżi ekonomika. Il-kriżi ġabet magħha polarizzazzjoni li qed tiżdied tal-prestazzjon tas-suq tax-xogħol fl-UE kollha, b'rati ta' qagħad mifruxin minn taħt il-5 % (fl-Awstrija) sa kważi 28 % (fil-Greċja).
- Fil-kriżi u fil-perjodi ta' wara l-kriżi kien hemm zieda sewwa fil-qsim tar-istrutturar tat-telf ta' postijiet tax-xogħol attribwit lil falliment jew għeluq, u tnaqqis fil-qsim attribwibbli lid-delokalizzazzjoni barra l-pajjiż jew rilokazzjoni, kif ukoll amalgamazzjonijiet (mergers) u akkwisti.

- F'termini settorjali, il-qerda ta' impjegi nħasset bl-aktar mod qawwi fil-manifattura u fil-kostruzzjoni. Flimkien dawn iż-żewġ setturi jgħoddu għal aktar minn 100 % tat-telf nett ta' impjegi li nħass mill-2008 sal-lum.
- Baqa' kien hemm impjegi relattivament sewwa – u tabilhaq kibru wkoll – f'xi setturi ta' servizzi ta' tagħrif intensiv (is-saħħa, l-edukazzjoni, IT u servizzi ta' informazzjoni u attivitajiet professjonali, xjentifiċi u tekniċi) qabel, matul u wara l-kriżi.
- Politiki ta' awsterità kienu jfissru li r-reżiljenza tal-impjegi daret minn setturi li kienu l-aktar iffinanzjati bi flus pubbliċi fl-2008–2010 għal setturi ta' servizzi privati mill-2010 'l quddiem. Ħafna mill-każijiet il-kbar ta' ristrutturar tal-ERM sa mill-2008 kienu implimentati fl-amministrazzjoni pubblika, li kienet tgħodd għal sehem ħafna aktar għoli ta' telf globali mħabbar ta' postijiet tax-xogħol sa mill-2008.
- Is-settur tal-karozzi/trasport huwa wieħed mill-ftit setturi kbar tal-manifattura li fih il-livelli tal-impjegi kibru tul l-aħħar għaxar snin. Kważi d-dħul nett kollu kien fil-pajjiżi Ewropej tal-lvant, li jikkonferma bidla fil-produzzjoni lejn il-lvant.
- Il-kriżi naqqset b'mod sinifikanti r-rata ta' delokalizzazzjoni barra l-pajjiż fl-Ewropa. Is-sehem ta' delokalizzazzjoni barra l-pajjiż tat-telf ta' impjegi minħabba l-istrutturar tal-ERM laħaq l-ogħla livell qabel il-kriżi tal-2008–2009 (firxa kull tliet xhur: 6 % – 12 %) u kien anqas sa minn dak iż-żmien 'l hawn (firxa kull tliet xhur: 2.5 % – 6 %).
- Nofs il-postijiet delokalizzati barra l-pajjiż jibqgħu fl-Ewropa. Il-grupp ewlieni ta' pajjiżi ta' destinazzjoni huwa dak tal-pajjiżi li ssieħbu fl-UE fil-perjodu 2004–2007, li jgħoddu għal terz tal-postijiet tax-xogħol rilokati. Terz ieħor tal-postijiet tax-xogħol delokalizzati mill-Ewropa jmur l-Asja.
- Mill-anqas wieħed minn kull sitt postijiet tax-xogħol (17 % – 18 %) mitlufin minħabba r-istrutturar fid-Danimarka, fl-Irlanda u fil-Portugall kien delokalizzat, li hu ħafna ogħla mill-medja tal-UE ta' 6 %.

- Il-manifattura tgħodd għall-maġġoranza ta' postijiet tax-xogħol delokalizzati fl-Istati Membri kollha ħlief fir-Renju Unit, fejn id-delokalizzazzjoni barra l-pajjiż ta' servizzi hija qawwija.
- Aktar minn kwart (28 %) tat-telf ta' postijiet tax-xogħol delokalizzati barra l-pajjiż ta' ditti mhux domestiċi, proprjetà tal-UE, kienu konsegwenza jew ta' delokalizzazzjoni sħiħa barra l-pajjiż jew ta' delokalizzazzjoni parzjali fil-pajjiż sid. Ditti Ġermaniżi u Taljani kienu l-pajjiżi li x'aktarx l-aktar li ddelokalizzaw barra l-pajjiż.

Indikaturi ta' politika

Minħabba l-konsolidazzjoni u l-awsterità tal-baġit, l-attività ta' ristrutturar hija prevalenti ndaqs, jekk mhux aktar, fis-settur pubbliku milli fis-settur privat. Meqjusin il-karatteristiċi tal-impjegi fis-servizz pubbliku – bħal livelli ogħla ta' rappreżentanza kollettiva u ħarsien akbar tal-impjegi – ix-xorta ta' aġġustamenti li jkunu nnegożjati hemmhekk tista' tkun istruttiva biex ikunu identifikati forom ta' ristrutturar li mhux neċessarjament ikunu jinvolvu sensji ta' skala kbira.

L-isfortuna tas-settur tal-kostruzzjoni, fejn l-impjegi naqsu b'aktar min-nofs f'xi Stati Membri milqutin ħażin ħafna mill-kriżi finanzjarja, tixhed l-importanza li jkunu antiċipati u skuraġġiti xejriet ta' tkabbir mhux sostenibbli f'setturi milqutin ħafna minn kundizzjonijiet ta' ċiklu ta' kreditu.

Attività ta' delokalizzazzjoni barra l-pajjiż tidher li hija relattivament proċiklika. Waqt li t-telf ta' postijiet tax-xogħol minħabba r-istrutturar attribwibbli għal delokalizzazzjoni barra l-pajjiż naqas mill-2008 lil hawn, tkabbir mill-ġdid fil-livelli tas-soltu jista' jkun indikazzjoni ta' aktar delokalizzazzjoni barra l-pajjiż, l-aktar id-delokalizzazzjoni barra l-pajjiż ta' servizzi, li sal-lum kienet komparattivament marginali.

Dejta ta' kwalità tajba hija importanti għat-tfassil tal-politika, u l-ERM jaqdi rwol importanti fil-qsim ta' informazzjoni u dejta dwar tendenzi ta' ristrutturar u żviluppi ta' politika fost dawk li jfasslu l-politika fil-livell Ewropew u nazzjonali. Iżda l-iżvilupp ta' politiki komuni Ewropej biex jittrattaw swieq nazzjonali tax-xogħol dejjem diverġenti huwa sfida għall-ġejjieni.

Aktar nformazzjoni

Ir-rapport '*Rapport annwali tal-ERM għall-2013: Monitoraġġ u maniġġar tar-istrutturar fis-seklu 21*', jista' jinkiseb minn <http://www.eurofound.europa.eu/publications/htmlfiles/ef1380.htm>

Għal aktar informazzjoni, ikkuntattja lil John Hurley, Research Manager, fuq joh@eurofound.europa.eu